

ประเด็น เศรษฐกิจ ฉบับที่ C45 17 กันยายน 68		วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น นโยบายความมั่นคงกับเศรษฐกิจชายแดน		ผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานและการตัดสินใจเชิงนโยบาย กรณีชาตินิยมกับเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชา
ประเด็นสำคัญ		- ห่วงโซ่อุปทานข้ามพรมแดน (Cross-border Supply Chain) คือเส้นเลือดใหญ่ของเศรษฐกิจไทย - นโยบาย Thailand Plus: ไทยได้ประโยชน์ไม่ใช่แค่กัมพูชา - กระแสชาตินิยมไทย: เข้าใจผิดว่าส่งออกเท่ากับช่วยกัมพูชา - ความขัดแย้งภายในนโยบายรัฐ: เสี่ยงแตกระหว่างฝ่ายความมั่นคงและฝ่ายเศรษฐกิจ - ความเสี่ยงต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ - เวียดนาม: กรณีศึกษาที่ตรงข้ามกับไทย - ข้อเสนอเชิงระบบ

ในยุคเศรษฐกิจโลกที่พึ่งพา **ห่วงโซ่อุปทานข้ามพรมแดน (Cross-border Supply Chain)** การขัดขวางการขนส่งสินค้าไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบเฉพาะประเทศปลายทางเท่านั้น หากแต่ย้อนกลับมาทำลายเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศต้นทางอย่างรุนแรง กรณีที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2568 ซึ่ง **สถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย**ร้องขอให้รัฐบาลไทยเปิด **จุดผ่านแดนไทย-กัมพูชา** เพื่อให้สามารถขนส่งชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระหว่างสองประเทศได้ตามปกติ แต่กลับถูกกระแส **ชาตินิยมไทย**ต่อต้านอย่างรุนแรง เป็นภาพสะท้อนของความเข้าใจผิดที่อาจส่งผลเสียอย่างยั่งยืนต่อความน่าเชื่อถือของประเทศไทยในเวทีเศรษฐกิจโลก

ภาคการผลิตยุคใหม่ไม่ตั้งอยู่ในประเทศเดียวอีกต่อไป หากแต่กระจายกระบวนการผลิตไปยังหลายประเทศในภูมิภาคเพื่อเพิ่ม **ประสิทธิภาพด้านต้นทุน** และเข้าถึง **ตลาดแรงงานที่หลากหลาย** กรณีของบริษัทญี่ปุ่นที่ลงทุนในไทยและกัมพูชา สะท้อนภาพ **การบูรณาการห่วงโซ่อุตสาหกรรมไทย-กัมพูชา** อย่างชัดเจน

สินค้าที่ต้องการขนส่งผ่านด่านชายแดน **ไม่ใช่สินค้าสำเร็จรูปเพื่อการบริโภค** หากแต่เป็น **ชิ้นส่วนอุตสาหกรรม** ที่ต้องใช้ในการประกอบเป็นสินค้าขั้นสุดท้ายในประเทศไทย การปิดด่านเท่ากับ **ทำให้ระบบการผลิตสะดุด** บริษัทญี่ปุ่นต้อง **เปลี่ยนไปใช้การขนส่งทางอากาศและทางเรือ** ซึ่งมีต้นทุนที่สูงกว่ามาก จนนำไปสู่ **ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นหลายร้อยล้านบาทต่อเดือน** และส่งผลกระทบทั้ง **โรงงานไทยและแรงงานไทย** ที่อยู่ในสายการผลิตเดียวกัน

นโยบาย **Thailand Plus** ถูกริเริ่มในปี พ.ศ. 2562 ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยมีเป้าหมายดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติที่ต้องการย้ายฐานการผลิตออกจากจีนในช่วง **สงครามการค้าสหรัฐ-จีน** แนวทางสำคัญคือการ **ใช้ศักยภาพของแรงงานกัมพูชาที่มีต้นทุนต่ำ** ร่วมกับ **โครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีของไทย**

โมเดลของ Thailand Plus คือการให้บริษัทผลิตชิ้นส่วนที่ต้องใช้แรงงานเข้มข้นในฝั่งกัมพูชา แล้วขนส่งข้ามแดนมายังไทยเพื่อ **ประกอบขั้นสุดท้าย** ซึ่งประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางของ **อุตสาหกรรม**

เทคโนโลยีขั้นสูง (High-Tech Manufacturing Hub) ภายใต้กรอบ เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

ภายใต้นโยบาย Thailand Plus ประเทศไทยได้ออกแบบห่วงโซ่อุปทานข้ามพรมแดนโดยเชื่อมโยงการผลิตกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างกัมพูชาอย่างมีแบบแผน โดยใช้แนวคิด “ผลิตบางส่วนในกัมพูชา ประกอบขั้นสุดท้ายในไทย ส่งออกจากไทย” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพต้นทุนการผลิตในระดับภูมิภาค บริษัทต่างชาติ โดยเฉพาะจากญี่ปุ่น เลือกตั้งโรงงานผลิตชิ้นส่วนที่ใช้แรงงานเข้มข้นในฝั่งกัมพูชา เช่น พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต แล้วขนส่งผ่านด่านอรัญประเทศเข้ามายังฝั่งไทย เพื่อเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบคุณภาพหรือประกอบขั้นสุดท้ายในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมี

โครงสร้างพื้นฐานและแรงงานทักษะสูงรองรับ การผลิตที่ได้จะถูกส่งออกโดยนับเป็นรายได้จากการส่งออกของประเทศไทยโดยตรง แม้ชิ้นส่วนบางส่วนจะมาจากประเทศเพื่อนบ้านก็ตาม ห่วงโซ่ลักษณะนี้จึงเป็นรูปธรรมของความร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-กัมพูชา ที่เกื้อหนุนกันภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และ

หากการขนส่งระหว่างสองประเทศสะดุด ย่อมหมายถึงการหยุดชะงักของทั้งระบบเศรษฐกิจไทยในทันที การปิดด่านจึงไม่ได้กระทบเฉพาะบริษัทญี่ปุ่น แต่เป็นการ ทำลายกลยุทธ์ระยะยาวของประเทศไทยเอง ซึ่งส่งผลต่อ ความน่าเชื่อถือของระบบเศรษฐกิจไทย ในสายตานักลงทุนโลก

แม้ยังไม่มีรายงานเฉพาะกิจที่แยกผลลัพธ์ของนโยบาย Thailand Plus ออกมาอย่างเป็นทางการ แต่ข้อมูลจาก BOI ระบุว่าในช่วงครึ่งปีแรกของ พ.ศ. 2568 เพียงครึ่งปีเดียว มีเงินลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมแล้วสูงกว่า 904,063 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปยังภาคอุตสาหกรรมขั้นสูงและเขต EEC ซึ่ง เชื่อมโยงกับ supply chain ไทย-กัมพูชา อย่างชัดเจน แม้รัฐจะให้สิทธิยกเว้นภาษีนิติบุคคล แต่ผลตอบแทนกลับคืนมาผ่านรายได้แรงงาน ภาษีมูลค่าเพิ่ม การใช้วัตถุดิบภายในประเทศ และการส่งออกที่สร้างรายได้เข้าสู่ประเทศในภาพรวม

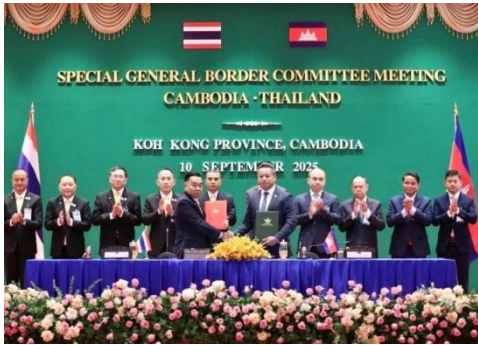
กระแสชาตินิยมไทยที่ต่อต้านการเปิดด่านชายแดน มีพื้นฐานจากความเชื่อว่า “ต้องลงโทษกัมพูชาให้ย่อยยับทางเศรษฐกิจ” อันเป็นการตีความที่ขาดมิติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง เพราะในโลกปัจจุบัน การลงโทษประเทศเพื่อนบ้าน ย่อมหมายถึง การตัดห่วงโซ่อุปทานของตนเอง

กรณีนี้ยังเผยให้เห็นถึง อิทธิพลของอินฟลูเอนเซอร์ชาตินิยม ที่สามารถสร้างกระแสจนรัฐบาลต้อง ชะลอการเปิดด่าน ทั้งที่มีข้อมูลชัดเจนว่า บริษัทญี่ปุ่น-ไทยในพื้นที่ได้รับความเสียหายโดยตรง ประเด็นนี้ชี้ว่า อารมณ์สาธารณะ หากไม่ตั้งอยู่บนฐานข้อเท็จจริง ก็อาจกลายเป็น อุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจอย่างมีเหตุผล

พลเอก อนุพงษ์ นาควาณิชย์ ว่าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นหนึ่งในผู้ที่ เสนอให้เปิดด่านชายแดน เพราะตระหนักถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ผลการประชุม GBC ไทย-กัมพูชา ได้ข้อสรุปสำคัญร่วมกัน ได้แก่ การถอนอาวุธหนักและยุทโธปกรณ์ทำลายล้างสูงออกจากพื้นที่ชายแดนภายใน 3 สัปดาห์ พร้อมให้ผู้สังเกตการณ์ IOT เข้าร่วมเพื่อสร้างความเชื่อมั่น การเก็บกู้ทุนระเบิดตามแนวชายแดนภายใน 1 เดือนเพื่อความปลอดภัยของประชาชน การจัดตั้งคณะทำงานร่วมปราบปรามอาชญากรรมออนไลน์ โดยฝ่ายไทยส่งข้อมูลสแกนเนอร์กว่า 60 แห่งให้กัมพูชาดำเนินการ ถือเป็นครั้งแรกที่กัมพูชาตอบรับอย่างจริงจัง การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนโดยมอบให้ JBC และ RBC

กำหนดแนวทางที่ชัดเจนในกรณีพื้นที่ทับซ้อน เช่น บ้านหนองจาง และที่สำคัญคือการ ผ่อนปรนและเปิดจุดผ่านแดนบางแห่ง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางและการขนส่งสินค้า อันเป็นการลดความตึงเครียดและเสริมสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ-สังคมระหว่างสองประเทศ

แต่นายทหารระดับสูงหลายท่านกลับแสดงความเห็น สวนทางกับผู้บังคับบัญชา ความไม่เป็นเอกภาพเช่นนี้สะท้อนถึง ปัญหาโครงสร้างการตัดสินใจของรัฐบาลไทย

ที่ยัง แยกไม่ขาดระหว่างภารกิจความมั่นคงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และยังแสดงให้เห็นว่า แม้แต่เจ้าหน้าที่ในภาคสนามก็ ยังขาดความเข้าใจด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ บริษัทญี่ปุ่นที่ได้รับผลกระทบจากการปิดด่าน ไม่ได้เป็นคู่ขัดแย้งในข้อพิพาทไทย-กัมพูชา หากแต่เป็น นักลงทุนที่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของไทย และเชื่อว่าไทยจะ อำนวยความสะดวกด้านการผลิต ตามนโยบายที่รัฐบาลประกาศไว้

การที่รัฐบาลไทยไม่สามารถดำเนินนโยบายตามที่ตกลงไว้ได้ เพราะแรงกดดันจากกระแสชาตินิยม จะทำให้เกิดผลกระทบต่อ ความเชื่อมั่นในระบบนิเวศการลงทุนของไทย (Investment Climate) อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักลงทุนอาจ เลิกย้ายฐานการผลิตไปยังเวียดนามหรืออินโดนีเซีย ซึ่งมี ความเสถียรเชิงนโยบายมากกว่า แม้ว่าชิ้นส่วนที่ถูกปิดกั้นจะเป็นของบริษัทญี่ปุ่น แต่ รายได้จากการส่งออกสินค้า นับเป็น รายได้ของประเทศไทยและแรงงานในสายการผลิตส่วนมากเป็นคนไทย ทั้งเจ้าของโรงงาน ผู้ประกอบการ SMEs และผู้ขนส่ง การปิดด่านจึงเท่ากับ ลดรายได้แรงงานไทย เพิ่มต้นทุนแก่ภาคธุรกิจ และ บั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดโลก สถานการณ์เช่นนี้อาจส่งผลต่อ อัตราการว่างงาน และ ต้นทุนทางสังคม ในระยะยาวได้

ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปกัมพูชาประมาณ 10,000 ล้านบาทต่อเดือน สินค้าเหล่านี้เป็นทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคและชิ้นส่วนอุตสาหกรรม หากการปิดด่านดำเนินต่อไป กัมพูชาจะ หันไปนำเข้า

สินค้าจากเวียดนามและจีน ซึ่งมี ราคาถูกกว่าและขนส่งสะดวกกว่า การสูญเสียตลาดกัมพูชาซึ่งไทยสร้างฐานการค้ามากกว่า 30 ปี จึงไม่เพียงแต่เป็น การพลาดโอกาสทางเศรษฐกิจ หากยังเป็นการ ลดอิทธิพลของไทยในภูมิภาค และ บั่นทอนการเชื่อมโยงในกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

กรณีนี้สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทยที่ยัง ให้น้ำหนักกับอารมณ์ความรู้สึกมากกว่า ข้อมูลเชิงวิชาการ การปล่อยให้กลุ่มอินฟลูเอนเซอร์ขึ้นนำการตัดสินใจของรัฐบาล แสดงถึง ความเปราะบางของระบบประชาธิปไตยเชิงนโยบาย ที่อาจนำไปสู่ การบั่นทอนศักยภาพเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว เพราะการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจชายแดนควรอิงอยู่บนหลักการของผลประโยชน์ร่วม (Mutual Benefit) และ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Interdependence) มากกว่าจะปล่อยให้วาทกรรมแห่งความเกลียดชัง นำทางการตัดสินใจ

จากแนวคิดของ Carl Schmitt เรื่องการแบ่งแยกมิตรจากศัตรูช่วยอธิบายได้ว่า เหตุใดกระแส ชาตินิยม จึงมีพลังในการขัดขวางนโยบายเศรษฐกิจชายแดน ทั้งที่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจชัดเจนว่าการ เปิดด่าน ย่อมเป็นประโยชน์ต่อไทย การผลักดันกัมพูชาไปอยู่ใน

ฐานะ “ศัตรู” ตามกรอบคิดเชิงการเมืองแบบมิตร-ศัตรู ทำให้เสียงเรียกร้องด้านความมั่นคงและอารมณ์สาธารณะมีน้ำหนักมากกว่าข้อมูลทางเศรษฐกิจ ผลลัพธ์คือรัฐไทยตกอยู่ในภาวะ “กักตักการเมืองอารมณ์” (emotional politics) ที่ละเลยข้อเท็จจริงเชิงโครงสร้างของ **ห่วงโซ่อุปทานข้ามพรมแดน** การทำความเข้าใจมิติทางทฤษฎีเช่นนี้จึงมีความสำคัญ เพราะทำให้เห็นว่าปัญหาการปิดด่านมิใช่เพียงข้อขัดแย้งชายแดนชั่วคราว แต่คือการสะท้อนของวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยังให้คุณค่ากับการนิยาม “ศัตรู” มากกว่าการแสวงหาความร่วมมือเชิงเศรษฐกิจ

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังเผชิญความขัดแย้งระหว่าง นโยบายความมั่นคงกับเศรษฐกิจชายแดน **ประเทศเวียดนาม** กลับเดินหน้าสร้าง **ความเชื่อมั่น** ให้กับนักลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนา **เส้นทางโลจิสติกส์** เชื่อมต่อกับ **กัมพูชา ลาว และจีน** ผ่านนโยบาย “เปิดชายแดนสร้างโอกาส”

เวียดนามได้รับความเชื่อมั่นจาก **บริษัทญี่ปุ่นและเกาหลีใต้** ซึ่งเริ่มย้ายฐานการผลิตจากจีนมาลงทุนใน เวียดนามแทนไทย ในปี 2024–2025 เวียดนามสามารถเพิ่ม **มูลค่าการส่งออกจากเขตเศรษฐกิจชายแดน** ขึ้นกว่า 30% ในขณะที่ไทยกลับต้องเผชิญแรงกดดันจาก **นักลงทุนต่างชาติ** และ **ความไม่แน่นอนทางนโยบาย** กรณีของเวียดนามจึงเป็นภาพสะท้อนว่าการเมืองที่ตั้งอยู่บน **เหตุผลเชิงเศรษฐกิจ** สามารถเสริมสร้าง **อำนาจการแข่งขัน** ได้ดีกว่าการใช้ **อารมณ์ชาตินิยม** เป็นตัวนำ

หากปัญหา **การปิดด่านชายแดน** กลายเป็น **ความขัดแย้งเชิงโครงสร้าง** ระยะยาว ความเสี่ยงสำคัญของไทยคือการ **สูญเสียความสามารถในการรักษาตำแหน่งศูนย์กลาง** ของ **ห่วงโซ่อุตสาหกรรมระดับภูมิภาค** บริษัทต่างชาติอาจเลือก **ย้ายฐานการผลิต** ไปยังประเทศที่มี **เสถียรภาพด้านนโยบาย** มากกว่า เช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย หรือฟิลิปปินส์ การลงทุนที่รัฐไทยได้อัดฉีดเพื่อพัฒนา **เขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC** อาจกลายเป็น **“ทรัพย์สินที่ไร้ผลตอบแทน” (stranded assets)** ขณะเดียวกัน **SMEs ไทย** ที่พึ่งพาการผลิตแบบ **cross-border** ก็อาจขาดทุนและอาจ **ปิดกิจการ** ในระยะกลางถึงยาว ส่งผลต่อ **อัตราการว่างงาน โครงสร้างแรงงาน และหนี้ครัวเรือน** โดยรวม ซึ่งอาจนำไปสู่ **ความเปราะบางทางสังคม** ที่ขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอเชิงระบบ เพื่อลดความเสี่ยงจากการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บน **กระแสอารมณ์** ควรมีการออกแบบ **กลไกการประเมินนโยบายชายแดนใหม่** โดยจัดตั้ง **“ศูนย์วิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจจากความขัดแย้งชายแดน”** ในรูปแบบ **คณะกรรมการบูรณาการข้ามหน่วยงาน** มีองค์ประกอบจาก **สำนักงานสภาพัฒน์ BOI กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง และภาคเอกชน** เพื่อจัดทำ **ข้อมูลเชิงประเมิน** ก่อนตัดสินใจเปิดหรือปิดด่านทุกครั้ง โดยใช้เครื่องมือ **Strategic Impact Assessment (SIA)** ประเมิน **ความเสียหาย** ทั้งด้าน **เศรษฐกิจ การค้า และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ** อย่างรอบด้าน นอกจากนี้ควรกำหนดระบบ **“การประเมินผลกระทบร่วมข้ามหน่วยงาน”** เพื่อให้ **ฝ่ายความมั่นคง** ไม่สามารถตัดสินใจ **ปิดด่าน** ได้โดยไม่มีการตรวจสอบ **ผลกระทบทางเศรษฐกิจ** อย่างเป็นระบบ

กรณีปิดด่านไทย-กัมพูชาในเดือนกันยายน 2568 เป็นภาพสะท้อนของการที่ **การเมืองภายในประเทศ** ยังไม่สามารถสนับสนุน **ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ** ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปล่อยให้ **กระแสชาตินิยม ขัดขวาง การค้าการลงทุน** คือการบั่นทอนศักยภาพของประเทศไทยในห่วงโซ่อุตสาหกรรมโลก

บทเรียนสำคัญคือ รัฐไทยต้อง แยกอารมณ์ออกจากเหตุผล และพัฒนา ระบบนโยบายที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูล ข้อเท็จจริง และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประเทศไทยสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันได้ในระยะยาว

บทความนี้ไม่ได้ปฏิเสธความรักชาติหรือการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ หากแต่ต้องการชวนคิดว่า “การปกป้องชาติ” ในยุคเศรษฐกิจโลกยุคใหม่ อาจต้องใช้กลยุทธ์ที่ฉลาดและลึกซึ้งกว่าเดิม โดยเฉพาะเมื่อ การค้าขายแดนไม่ใช่แค่การช่วยประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังเป็นการปกป้องรายได้ของแรงงานไทย ธุรกิจไทย และความน่าเชื่อถือของไทยในสายตานักลงทุนโลก ประเทศไทยได้ลงทุนสร้าง supply chain ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา มาเป็นเวลานานกว่า 30 ปี ระบบนี้ทำให้บริษัทญี่ปุ่นและต่างชาติเลือกมา ลงทุนในไทย โดยใช้กัมพูชาเป็นฐานการผลิตบางส่วน เมื่อเราปิดด่านโดยไม่ประเมินผลกระทบอย่างรอบด้าน ไม่ใช่แค่กัมพูชาที่เจ็บตัว แต่แรงงานไทย เจ้าของกิจการไทย และเศรษฐกิจไทยเองก็เสียหายอย่างรุนแรง

การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และความมั่นคงชายแดน จำเป็นต้องพิจารณาความคุ้มค่าอย่างรอบด้าน โดยชั่งน้ำหนักระหว่างสิ่งที่ต้อง ได้ กับสิ่งที่ต้อง เสีย เพื่อหาจุด สมดุล ที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ เราจำเป็นต้องถามว่า อะไรคือสิ่งที่ ยอมเสียได้ และยอมเสียได้ มากน้อยเพียงใด เพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่มีคุณค่ามากกว่า ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว แต่ไม่ว่าทางเลือกสุดท้ายจะเป็นอย่างไร สิ่งที่สำคัญที่สุดในกลไกการพิจารณานี้ คือการตอบให้ได้ว่า ใคร เป็นผู้มีอำนาจ ตัดสินใจ และการตัดสินใจนั้นตั้งอยู่บนรากฐานของหลักการ และข้อมูลใด

พ.อ.หญิง นवलสมร จรวงษ์
อจ.กก.วทบ.

แหล่งอ้างอิง

1. พวงทอง ภาวิครพันธุ์. (2568, 12 กันยายน). โปรดเข้าใจเถิดว่า การเปิดจุดผ่านแดนไทย-กัมพูชา กับการขนส่งสินค้าระหว่างสองประเทศ เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทย. [โพสต์ Facebook]. <https://www.facebook.com/puangthongp/posts/855793563220584>
2. Thansettakij. (2025, September 12). นักวิชาการเตือน ทวีร์ชาตินิยมไทยลงสถานทูตญี่ปุ่น เปิดจุดผ่านแดนไทย-กัมพูชา เป็นผลประโยชน์ไทย. <https://www.thansettakij.com/world/638137>
3. Thailand Board of Investment (BOI). (2025, July). BOI reveals over 1 trillion baht in investment promotion requests in first half of 2025. <https://www.boi.go.th/en/index/>
4. IC.OR.TH. (2025, July 30). ปีไอโอเผยครึ่งปีแรกยอดลงทุนพุ่งกว่า 1 ล้านล้านบาท. <https://ic.or.th/th/about-us/boi-news/1524>
5. สถาอนันท์, ช. (2568, 14 กันยายน). มิตร ศัตรูในฐานะความเป็นการเมือง (the political). สถาบันปรีดี พนมยงค์. <https://pridi.or.th/th/content/2025/09/2629>
6. InLPS. (2024). Thailand Plus: BOI Investment Incentive Policy. <https://inlps.com/thailand-plus-boi-benefits/>